

טיוטת תקנות מס ערך מוסף ומס קניה (סדרי הדין בערעור) (תיקון), התשפ"א-2021

א. שם התקנות המוצעות

תקנות מס ערך מוסף ומס קניה (סדרי הדין בערעור) (תיקון), התשפ"א-2021.

ב. מטרת התקנות המוצעות והצורך בהן

בשנת 2018 הותקנו תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן – **התקנות החדשות**) המחליפות את תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן – **התקנות הישנות**). בתיקון לתקנות החדשות מחודש יולי 2020 נקבע כי הן יחולו החל מיום 1.1.2021.

תקנות מס ערך מוסף ומס קניה (סדרי הדין בערעור) (תיקון), התשל"ו-1976 (להלן – **תקנות מס ערך מוסף ומס קניה**) קובעות את סדרי הדין ביחס לערעורים המוגשים בהתאם לסעיפים ספציפיים לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן – **חוק מס ערך מוסף**) וחוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952 (להלן – **חוק מס קניה**).

תקנות מס ערך מוסף ומס קניה מפנות ומתייחסות לתקנות סדר הדין האזרחי הישנות. לפיכך ובמטרה להתאים את התקנות לתקנות סדר הדין האזרחי החדשות ולרוח הרפורמה בדין האזרחי נערך תיקון זה.

ג. להלן נוסח טיוטת התקנות המוצעות:

טיוטת תקנות מטעם משרד המשפטים :

טיוטת תקנות מס ערך מוסף ומס קניה (סדרי הדין בערעור) (תיקון), התשפ"א-2021

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 84 ו-146 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975
(להלן – החוק) ולפי סעיף 5 לחוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952
(להלן – חוק מס קניה), אני מתקין תקנות אלה:

- תיקון כותרת פרק 1. בתקנות מס ערך מוסף ומס קניה (סדרי הדין בערעור), התשל"ו-1976³ (להלן – א' התקנות העיקריות) בכותרת פרק א' המילה "בהשגה" – תימחק.
2. בתקנה 1 לתקנות העיקריות –

(1) בהגדרה "בית משפט", אחרי "המחוזי" יבוא "ובבקשה לפי סעיף 112 לחוק, בית משפט שלום";

(2) אחרי ההגדרה "המשיב" יבוא:

"טענה מקדמית" – טענה שיש בה כדי להביא לקבלת הערעור על הסף או לדחייתו על הסף, לפי העניין;

"מס" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק או בסעיף 2(א) לחוק מס קניה;

"מספר זהות" – כהגדרתו בתקנות סדר הדין;

"תקנות סדר הדין" – תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ח-2018⁴;

3. החלפת תקנה 2 במקום תקנה 2 לתקנות העיקריות יבוא:

"כתב ערעור וכתב (א) כתב ערעור יוגש בתוך שלושים ימים מהיום שבו נמסרה למערער החלטת המנהל. תשובה – כללי

(ב) המשיב רשאי להגיש כתב תשובה לכתב ערעור בתוך שישים ימים ממועד המצאת כתב הערעור לידי לפי תקנה 163(ד) לתקנות סדר הדין; כתב התשובה ייחתם ביד המשיב או בא כוחו.

(ג) כתב ערעור וכתב תשובה יכללו שלושה חלקים לפי הסדר המפורט להלן:

¹ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ח, עמ' 956.
² ס"ח התשי"ב, עמ' 344; התשל"ו, עמ' 214.
³ ק"ת התשל"ו, עמ' 1982; התשע"ב, עמ' 763.
⁴ ק"ת התשע"ט, עמ' 422; התש"ף, עמ' 1850.

(1) כותרת;

(2) תמצית הטענות;

(3) פירוט הטענות.

(ד) חלקו השני של כתב הטענות לא יעלה על שלושה עמודים וחלקו השלישי לא יעלה על שנים עשר עמודים; ואולם בערעור שסכומועולה על שני מיליון שקלים חדשים וחצי, חלקו השני של כתב הטענות לא יעלה על חמישה עמודים וחלקו השלישי לא יעלה על עשרים וחמישה עמודים.

(ה) עורך דין המייצג בעל דין, יצרף לכתב הטענות הראשון את יפוי הכוח מטעם בעל הדין.

(ו) כתב התשובה יוגש למזכירות בית המשפט בחמישה עותקים; עותק אחד תמציא המזכירות למערער.

תיקון תקנה 3 .4 בתקנה 3 לתקנות העיקריות -

(1) במקום תקנת משנה (א) יבוא:

"(א) כתב ערעור יכלול בחלקו הראשון את הפרטים הבאים בלבד ולפי הסדר המפורט להלן:

(1) שם בית המשפט שאליו הוא מוגש;

(2) שם המערער, מספר הזהות שלו, מספר הרישום שלו אצל המשיב וכתובת מגוריו או כתובת עסקו;

(3) שם עורך דינו של המערער אם הוא מיוצג לרבות מספר רישיונו וכן מענו להמצאת כתבי בית דין ופרטי התקשרות עמו;

(4) שם משרדו של המשיב שנגד החלטתו מוגש הערעור ומענו;

(5) תאריך ההחלטה שבשלה מוגש הערעור ותאריך מסירתה למערער;

(6) סכום המס שעליו החליט המנהל, סכום המס לטענת המערער וסכום המס השנוי במחלוקת;

(7) אם מי מבעלי הדין הוא פסול דין או קטין, כמשמעותם בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962⁵, ציון עובדה זו, או אם מי מבעלי הדין הוא תאגיד או ישות אחרת – ציון עובדה זו ודרך התאגדותו;

(8) הפרטים הנדרשים לפי תקנה 10(8) לתקנות סדר הדין ;

(9) רשימת כל הסעדים המבוקשים ושווי נושא ההליך. "

הוספת תקנות 3 א 5. אחרי תקנה 3 לתקנות העיקריות יבוא :
עד 3 ה

"תמצית הטענות 3א. בחלקו השני של כתב הערעור יפרט המערער את בכתב הערעור העניינים האלה בלבד ולפי הסדר המפורט להלן :

(1) תיאור תמציתי של בעלי הדין ;

(2) הסעד המבוקש באופן תמציתי ;

(3) טענות מקדמיות אם קיימות ;

(4) תמצית העובדות הנחוצות לביסוסה של עילת הערעור ;

(5) הנימוקים שעליהם מבוסס הערעור, כשכל נימוק מפורט בנפרד.

כתב תשובה – 3ב. כתב תשובה יכלול בחלקו הראשון את הפרטים כותרת האלה בלבד ולפי הסדר המפורט להלן :

(1) הערכאה השיפוטית שאליה הוגש כתב הערעור וכן מספר התיק בבית המשפט ;

(2) שם המערער ועורך דינו ופרטיהם כפי שהם מופיעים בכתב הערעור ופרטיו של המשיב ;

(3) שם פרקליטות המחוז ;

⁵ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120 ; התשפ"א, עמ' 142.

(4) מען ופרטי התקשרות של המשיב ושל פרקליטות
המחוז ;

(5) המועד האחרון להגשת כתב התשובה לפי תקנה
30 לתקנות סדר הדין.

תמצית הטענות 3.ג. בחלקו השני של כתב התשובה יפרט המשיב את
בכתב התשובה העניינים הבאים בלבד ולפי הסדר המפורט להלן :

(1) טענות מקדמיות שיש בהן כדי לסלק
את הערעור, כולו או מקצתו, על
הסף ;

(2) תמצית תשובת המשיב וטענותיו.

חלקו השלישי של 3.ד. חלקו השלישי של כתב הטענות יכלול את פירוט
כתב הטענות העובדות המשמשות יסוד לכתב הטענות וכל מידע
נוסף, שתכליתו לסייע בהבהרת המחלוקת ובמיקוד
הפלוגתות שבין בעלי הדין.

נספחים לכתבי 3.ה. לכתב טענות יצורפו מסמכים אלה בלבד והם יהיו
הטענות נספחי כתב הטענות :

(1) לכתב הערעור יצורף העתק של מסמך מהותי
וכל כתב אחר המשמש ביסוד הנטען בכתב הערעור
לרבות העתק מהחלטת המנהל שבשלה הוגש
הערעור, העתק מהדוח התקופתי שלגביו התקבלה
ההחלטה, העתק מהשומה ומנימוקי השומה וחוות
דעת של מומחה אם הסתמך עליה לצורך הכנת
דוחותיו או הצהרתו ;

(2) לכתב התשובה יצורף העתק של מסמך מהותי
וכל כתב אחר המשמש ביסוד הנטען בכתב התשובה
אם לא צורפו לכתב הערעור ;

(3) אם מסמך המפורט בפסקה (1) או (2) אינו ברשותו של בעל הדין, יצוין בידי מי או היכן הוא מצוי, למיטב ידיעתו.

תיקון תקנה 4 .6 בתקנה 4 לתקנות העיקריות, תקנת משנה (א) - תימחק.

ביטול תקנה 7 .7 תקנה 7 – בטלה.

הוספת תקנה 8א .8 אחרי תקנה 8 לתקנות העיקריות יבוא:

"הפרדת ערעורים 8א. הוגש כתב ערעור על יותר מהחלטה אחת ונראה לבית המשפט שאין זה נוח לדון בערעור על כל ההחלטות ביחד, רשאי הוא להחליט, בכל שלב, על דיון בנפרד בכל החלטה או באחדות מהן."

תיקון תקנה 10 .9 בתקנה 10 לתקנות העיקריות -

(1) במקום תקנת משנה (א) יבוא:

"(א) בלי לפגוע באמור בתקנות אלה ובכפוף לאמור בתקנת משנה (ג) יחולו על ערעור תקנות סדר הדין בשינויים המחויבים, למעט תקנות 7 עד 15, 17 עד 23, 25 עד 26, 34 עד 39, 49, 54, 56 עד 60, 78 עד 82, 94 עד 128, 134 עד 150";

(2) בתקנת משנה (ב) -

(א) האמור בה יסומן (1) ולפניו יבוא: "(ב) לענין החלת תקנות סדר הדין, יחולו ההוראות הבאות:"

(ב) בסופה יבוא:

"(2) על אף האמור בתקנה 67 לתקנות סדר הדין, בערעור מס יישמעו עדויות ראשיות בכתב; בית המשפט רשאי במקרים המתאימים בהתחשב, בין היתר, במורכבותה של התביעה ובטיב הסכסוך בין הצדדים להורות שעדויות מסוימות – כולן או מקצתן – יישמעו בעל פה;

(3) על אף האמור בתקנה 74 לתקנות סדר הדין, בערעור מס סיכומי טענות יוגשו בכתב בהקדם האפשרי לאחר סיום הבאת הראיות; בית המשפט רשאי במקרים המתאימים בהתחשב, בין היתר, בהיקף הראיות בכתב ובעל פה, במורכבותה של התביעה ובטיב הסכסוך בין הצדדים להורות שסיכומי הטענות על הפרשה כולה או על שאלה מסוימת שהורה ישמעו בעל פה."

הוספת תקנה 10ב 10. אחרי תקנה 10א לתקנות העיקריות יבוא:

"סדר הדין בערעור 10ב. בערעור על פסק דין ובבקשת רשות ערעור על
לבית המשפט החלטה של בית המשפט לבית המשפט העליון, יחול
העליון פרק י"ז של תקנות סדר הדין, בשינויים
המחויבים."

ביטול תקנות 11 עד 11. תקנות 11 עד 13 לתקנות העיקריות - בטלות.

13

ב _____ התש _____ (ב _____ 20 _____)
[תאריך עברי] [תאריך לועזי]
(חמ_1139-3)

בני גנץ
שר המשפטים

דברי הסבר

בשנת 2018 הותקנו תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן – **התקנות החדשות** או **תקנות סדר הדין החדשות**) המחליפות את תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן – **התקנות הישנות**). בתיקון לתקנות החדשות מחודש יולי 2020 נקבע כי הן יחולו החל מיום 1.1.2021.

תקנות מס ערך מוסף ומס קניה (סדרי הדין בערעור) (תיקון), התשל"ו-1976 (להלן – **תקנות מס ערך מוסף ומס קניה** או **התקנות העיקריות**) קובעות את סדרי הדין ביחס לערעורים המוגשים בהתאם לסעיפים ספציפיים לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן – **חוק מס ערך מוסף**) וחוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952 (להלן – **חוק מס קניה**).

תקנות מס ערך מוסף ומס קניה מפנות ומתייחסות לתקנות סדר הדין האזרחי הישנות. לפיכך ובמטרה להתאים את התקנות לתקנות סדר הדין האזרחי החדשות ולרוח הרפורמה בדין האזרחי נערך תיקון זה.

תיקון כותרת פרק א'

מוצע לתקן את כותרת פרק א' הקובעת כי הפרק עוסק ב"ערעור על החלטת מנהל בהשגה" כך שתימחק

המילה "בהשגה". התקנות בכלל ופרק א' בפרט עוסקים בערעורים על החלטות שונות של המנהל, ביניהן גם החלטות בהשגה, למען הדיוק מומלץ לשנות את הכותרת בהתאם.

תיקון תקנה 1

מוצע לתקן את ההגדרה ל"בית המשפט" כך שלעניין ערעור לפי סעיף 112א חוק מס ערך מוסף בית המשפט יהיה בית המשפט השלום כקבוע בסעיף 112א(ג) לחוק מס ערך מוסף. כמו כן מוצע לצורך הבהירות להוסיף הגדרה ל"מס" וכן להוסיף הגדרות ל"מספר זהות" ו"טענות מקדמיות", אשר נעשה בהן שימוש בתקנות מס ערך מוסף ומס קניה והן קבועות בתקנות החדשות בשינויים הנדרשים, ככל שנדרשים. כן מוצע לתקן את ההגדרה ל"תקנות סדר הדין" כך שתפנה לתקנות החדשות.

החלפת תקנה 2

מוצע להחליף את תקנה 2 ולקבוע בתקנת משנה (א) את האופן שבו יוגש כתב ערעור לבית המשפט בהתאם לתקנות סדר הדין החדשות. בנוסף, ברוח הרפורמה בדין האזרחי ובהתאם לתקנה 9 לתקנות סדר הדין החדשות, בשינויים המחויבים בשל ההבדלים בין דיני המס לדינים אחרים, מוצע להוסיף לתקנות מס ערך מוסף ומס קניה הוראות כלליות ביחס לכתבי הטענות המוגשים בערעורים המוסדרים בתקנות.

תיקון תקנה 3

התיקון המוצע לתקנה 3 בא בהמשך להחלפת תקנה 2 באופן שמרחיב את הפרטים הנדרשים בהודעת ערעור. בתקנה 3 מוצע להבנות את כתבי הטענות המוגשים לפי תקנות מס ערך מוסף ומס קניה. תקנה 3 קובעת את הפרטים שיש לציין בכתב ערעור המוגש לפי תקנות מס ערך מוסף ומס קניה. בהתאם לתקנה 10 לתקנות סדר הדין החדשות אשר קובעת את הפרטים הנדרשים לציין בכתב תביעה, מוצע לתקן את תקנה 3 ולהרחיב את הפרטים הנדרשים לציין בכתב ערעור וזאת, בשינויים המחויבים ביחס להליכים בענייני מס.

הוספת תקנה 3א

ברוח הרפורמה בדין האזרחי ובהתאם לתקנה 11 לתקנות סדר הדין החדשות, בשינויים המחויבים בשל ההבדלים בין דיני המס לדינים אחרים, מוצע להוסיף לתקנות מס ערך מוסף ומס קניה הוראות ביחס לעיקר הטענות הנדרשות בכתב ערעור המוגש לפי התקנות.

הוספת תקנה 3ב

ברוח הרפורמה בדין האזרחי ובהתאם לתקנה 12 לתקנות סדר הדין החדשות, בשינויים המחויבים בשל ההבדלים בין דיני המס לדינים אחרים, מוצע להוסיף לתקנות מס ערך מוסף ומס קניה הוראות בעניין כותרת כתב התשובה לכתב ערעור המוגשת לפי התקנות, ככל שיוגש.

הוספת תקנה 3ג

ברוח הרפורמה בדין האזרחי ובהתאם לתקנה 13 לתקנות סדר הדין החדשות, בשינויים המחויבים בשל ההבדלים בין דיני המס לדינים אחרים, מוצע להוסיף לתקנות מס ערך מוסף ומס קניה הוראות בעניין עיקר הטענות הנדרשות לכתב התשובה לכתב ערעור המוגש לפי התקנות, ככל שיוגש.

הוספת תקנה 3ד

ברוח הרפורמה בדין האזרחי ובהתאם לתקנה 14 לתקנות סדר הדין החדשות, בשינויים המחויבים בשל ההבדלים בין דיני המס לדינים אחרים, מוצע להוסיף לתקנות מס ערך מוסף ומס קניה הוראות בעניין חלקו השלישי של כתב טענות בערעור המוגש לפי התקנות.

הוספת תקנה 3ה

ברוח הרפורמה בדין האזרחי ובהתאם לתקנה 15 לתקנות סדר הדין החדשות, בשינויים המחויבים בשל ההבדלים בין דיני המס לדינים אחרים, מוצע להוסיף לתקנות מס ערך מוסף ומס קניה הוראות בעניין הנספחים שיש לצרף לכתבי הטענות בערעור המוסדר בתקנות.

תיקון תקנה 4

מוצע למחוק את תקנת משנה 4(א) בהמשך להצעה להוסיף את תקנה 3ה לתקנות במטרה להתאים את ההוראות בעניין הנספחים שיש לצרף לכתבי הטענות לאלו הקבועות בתקנות סדר הדין החדשות.

ביטול תקנה 7

מוצע למחוק את תקנה 7 בהמשך להצעה להרחיב את תקנה 2 בהתאם לתקנות סדר הדין החדשות ולקבוע בהן.

הוספת תקנה 8א

מוצע להוסיף תקנה הזוהה לתקנה 9(ג) הקבועה בתקנות בית משפט (ערעורים בענייני מס הכנסה), התשל"ט-1978 לפיה, במצב שבו הוגש כתב ערעור על יותר משומה אחת, לבית המשפט יש שיקול דעת להפריד את הדיון על השומות בכל שלב של הדיון ובאופן שנראה לו לנכון. בשל העובדה שלא נמצא טעם מבורר שלא לקבוע כלל זהה ביחס להליכים הנוגעים למס ערך מוסף ומס קניה והואיל וקיים דמיון בין ההליכים מוצע להוסיף את האפשרות להפריד את הדיון כאמור. זאת, בשים לב לכך שמדובר בעניין לשיקול דעת בית המשפט.

תיקון תקנה 10

תקנה 10 קובעת את סדרי הדין בערעור לפי תקנות הערעורים בענייני מס הכנסה וקובעת את היקף תחולת תקנות סדר הדין האזרחיות על ערעורים אלו.

לעניין תקנה משנה (א) הואיל והיא מפנה לתקנות הישנות וכן מחריגה את התקנות שלא יחולו לפי התקנות

הישנות מוצע להתאימה לתקנות החדשות. ההחלטות המוצעות נדרשות, לצורך התאמת סדרי הדין הקבועים בתקנות החדשות לסדרי הדין היחודיים במסים:

(1) חלק מההחלטות הן התאמות להחלטות הקיימות כעת בסדרי הדין ביחס לתקנות הישנות, כמו למשל החלטת פרק ב' לתקנות החדשות הקובעת הוראות לעניין סמכות מקומית ופרק ג' העוסק במבנה כתב הטענות – עניינים המוסדרים באופן מפורש בדיני המס; פרק י"ב העוסק בדיון מהיר, פרק ט' שענייניו שאלונים, גילוי ועיון במסמכים ופרק ט"ו העוסק בסעדים זמניים;

(2) חלק מההחלטות נובעות מכך שההסדרים אינם רלבנטיים להליכים בדיני המס כמו למשל תקנות 25 ו-26 לתקנות החדשות שעוסקות בתביעת מלוא הסעד וכל הסעדים בשל עילה אחת ובבעלי דין בתובענה - ואילו בהליכים בדיני המס בעלי הדין הרלבנטיים הם הנישום והרשות ואילו הערעורים עוסקים בהחלטות או בשומות; דיונים מקדמיים בין בעלי הדין ופגישת מהו"ת, תקנה 54 בעניין קביעה בדין דבר פנייה לבית המשפט - שכן בהליכי המס יש דרך ייחודית להגיש כתבי טענות; וכן הוחרגו תקנות הקובעות את סדרי הדין בערעור עניין המוסדר בחוק מס ערך מוסף, חוק מס קניה ובתקנות העיקריות;

(3) מלבדן, נעשתה גם החלטה בשל הסדרים חדשים שנקבעו בתקנה 49 לתקנות סדר הדין החדשות, אשר קובעת כי לא יוגשו בקשות למעט בקשות המורחות במסגרת התקנה בתקופה שלאחר הגשת כתב תשובה או לאחר שחלף המועד להגשתו, לפי המוקדם, עד מועד ישיבת קדם המשפט הראשונה. הואיל בהליכים נשוא תקנות מס ערך מוסף ומס קניה הגשת כתב תשובה היא לשיקול דעת המשיב, הוחלטה תחולתה על ערעורים המוסדרים בתקנות אלו.

לעניין הוספת תקנת משנה (ג) מוצע בנוגע להליכי מס לסטות מברירת המחדל שנקבעה בסדרי הדין הכלליים לפיה עדויות ראשיות וסיכומי טענות יישמעו בע"פ ולקבוע כי בערעורי מס ברירת המחדל תהיה הגשתם בכתב. זאת בשם לב למורכבותם של ערעורי מס ומאפייניהם הייחודיים כהליכים כנגד רשות מנהלית. כן מוצע להותיר לשיקול דעת בית המשפט להורות כי עדויות ראשיות וסיכומי טענות יישמעו בע"פ בהתחשב בין היתר, בהיקף הראיות בכתב ובע"פ, במורכבותה של התביעה ובטיב הסכסוך בין הצדדים.

הוספת תקנה 10ב

הואיל והתקנות אינן קובעות את סדרי הדין בערעור לבית המשפט העליון, מוצע להוסיף את תקנה 10ב אשר לפיה יחולו ההוראות הרלבנטיות בתקנות סדר הדין החדשות.

ביטול תקנות 11, 12 ו-13

מוצע לבטל את תקנות 11, 12 ו-13 אשר לעניינן חלים הסדרים מכוח תקנות סדר הדין החדשות. כך מוצע לבטל את תקנה 11 לפיה לבית המשפט שיקול דעת למתן רשות לתקן את נימוקי כתבי הטענות, שכן, עניין זה מוסדר בתקנות 46 ו-47 לתקנות סדר הדין החדשות. יתר על כן, מוצע לבטל את תקנות 12 ו-13 שכן קיימים כללים לעניין הוצאות ולעניין שכר מומחים בתקנות סדר הדין החדשות ואין טעם מבורר לסטות מהם בהליכים מכוח תקנות מס ערך מוסף ומס קניה.

